

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

គម្រោងស្តីពីការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

ការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (១៩៧៥-១៩៧៩)

សិក្ខាសាលាវិទ្យាល័យត្រូវបង្រៀន-ក្រុមការងារស្តីពីការបង្រៀនឯកសារប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

ប្រាសាទព្រះវិហារ ថ្ងៃទី ២៤-២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១០

អត្ថបទពិភាក្សាទី៣

ទស្សនៈសំខាន់ៗលើការអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ

ដោយ ត្រីស្តូហ្វឺឡែវីន និង ស៊ីរី សារីណា

សិក្ខាសាលានេះគឺជាការសំខាន់ទៅលើការពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រូបង្ហាញថ្នាក់ជាតិ និងខេត្តក្នុងកម្រិតមួយ ដែលអាចក្លាយទៅជាគ្រូបង្ហាញជំនាញនៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលក្រោយៗទៀត។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវ គោលដៅទាំងនេះ មានចំណុចសំខាន់ៗពីរដែលត្រូវលើកឡើង៖ ១) សមត្ថភាពរបស់អ្នកបណ្តុះបណ្តាល ដូចជា នៅមានកម្រិតក្នុងការបង្រៀនវិធីសាស្ត្របង្រៀនទៅក្រុមថ្នាក់មូលដ្ឋាន និង ២) ការបកស្រាយរបស់អ្នក បណ្តុះបណ្តាលពីវិធីសាស្ត្រ និងសកម្មភាពនានាដែលប្រើនៅក្នុងសៀវភៅណែនាំគ្រូមានលក្ខណៈផ្សេងៗគ្នា និងមិនស៊ីសង្វាក់គ្នា។

វិធីសាស្ត្រមួយដែលអាចដោះស្រាយបញ្ហានេះបាន គឺការពិនិត្យឡើងវិញនូវខ្លឹមសារទាំងមូលនៃ សៀវភៅណែនាំគ្រូ ដោយធ្វើការពិភាក្សារាលម្អិតពិតនៃវិធីសាស្ត្រនីមួយៗ។ មិនមានអ្វីដែលត្រូវ ភ្ញាក់ផ្អើលទេថា វិធីសាស្ត្របែបនេះប្រហែលជាមិនអាចសម្រេចទៅបាន ដោយសារតែវាស្ថិតនៅលើខ្លឹមសារ បើទោះជាអាចសម្រេចទៅបាននៅក្នុងរយៈពេលណាមួយក៏ដោយ ក៏វាជាការប្រើប្រាស់ពេលវេលាដែលមិន សូវសមស្របឡើយ។ ក្រៅពីបញ្ហាពិភាក្សាដាច់ខាត វិធីសាស្ត្របុរាណដូចជាការធ្វើបទបង្ហាញ និងការរំលឹក ឡើងវិញប្រហែលជាមិនសូវមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការដោះស្រាយលើបញ្ហាទាំងមូល (បញ្ហាដែលយើងនឹងលើក ឡើងថ្ងៃនេះ) ដែលចំណុចទាំងអស់នេះគឺជាការអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញរបស់អ្នក។

ជាជាងការនាំអ្នកទាំងអស់គ្នាឲ្យពិនិត្យមើលម្តងមួយៗទៅលើទ្រឹស្តីរបស់សៀវភៅណែនាំគ្រូ ខ្ញុំនឹង ពន្យល់អ្នកនូវវិធីសាស្ត្រមួយចំនួនដែលអាចធ្វើឲ្យអ្នកមានលទ្ធភាពក្នុងការបង្កើតឡើងវិញ និងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើង នូវជំនាញក្នុងការបង្រៀននៅកម្ពុជា។ ការអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ គឺជាពាក្យសំខាន់ ដែលភាគច្រើនយល់ច្រឡំទៅ លើពាក្យនេះ។ ប៉ុន្តែ វាមានសារសំខាន់ចំពោះការងារទាំងឡាយណាដែលត្រូវតែធ្វើឡើងលើការមើលខុសត្រូវខ្លួន

៦៧ ។ ថ្ងៃនេះ យើងនឹងពិនិត្យមើលទៅលើកំរុំផ្សេងៗ គ្នានៃការអភិវឌ្ឍជំនាញ ដែលផ្ដោតសំខាន់លើទ្រឹស្តី
នៃការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ ។

ដោយសារតែយើងច្រើនមានការយល់ខុសទៅលើទ្រឹស្តីនៃការអភិវឌ្ឍជំនាញនោះ យើងត្រូវតែរៀបរាប់
ពីអ្វីដែលត្រឹមត្រូវវិញ ។

ការអភិវឌ្ឍជំនាញមិនមែនជាស្នាក់សម្គាល់មួយនោះទេ ។ ប្រសិនបើខ្ញុំប្រាប់អ្នកថា ថ្ងៃនេះ អ្នកមិន
មែនជា “ក្រុមប្រឆាំង” ទៀតទេ ប៉ុន្តែ “ជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាលដ៏ជំនាញម្នាក់” តើអ្នកមានអារម្មណ៍ថាមានការ
វិវត្ត ឬក៏មានភាពរីកចម្រើនឡើងទេ? ការដ្ឋានប្តូរតែបន្តិចបន្តួចទៅលើតំណែង ឬការងាររបស់អ្នកមិនអាច
ជាក់ត្តាជំនាញក្នុងការធ្វើឲ្យអ្នកក្លាយជាអ្នកជំនាញដ៏ប្រសើរមួយឬ “អ្នកបណ្តុះបណ្តាលដ៏ជំនាញ” នោះទេ ។
អ្នកបណ្តុះបណ្តាលម្នាក់ដែលមានការលំបាកក្នុងការពន្យល់ពីសកម្មភាព “ជីកស” Jigsaw ទៅកាន់ក្រុមថ្នាក់
មូលដ្ឋាន នៅតែមានការលំបាកដដែលក្នុងការធ្វើកិច្ចការនេះ ទោះបីជាគាត់មាននាមថា “អ្នកបណ្តុះបណ្តាល”
ឬ “អ្នកជំនាញបណ្តុះបណ្តាល” ក៏ដោយ ។

ការអភិវឌ្ឍជំនាញមិនមែនផ្អែកលើតែប្រភពធនធានមួយមុខនោះទេ ។ លោកគ្រូ-អ្នកគ្រូអាចឆ្ងាយនឹង
អាក់អន់ចិត្ត ដោយសារតែការខ្វះប្រភពឯកសារ ហើយមិនមែនតែកម្ពុជាទេដែលជួបប្រទះបញ្ហាលំបាកនេះ ។
នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ក្រុមប្រឆាំងតែងតែមានការរអ៊ូរទៅពីការលំបាកក្នុងការខ្វះខាតសម្ភារ និងធនធាន ហើយ
ជាធម្មតាទេ ដែលក្រុមមានអារម្មណ៍ឃ្នាតឆ្ងាយពីក្រុមផ្សេងៗ ទៀតដោយមានពេលវេលាកំណត់ក្នុងការបំពេញ
ការងារ ។ ទោះជាអ្នកកំពុងប្រើធនធានអ្វីក៏ដោយ ក៏មិនអាចធ្វើឲ្យជំនាញវិជ្ជាជីវៈរបស់អ្នកដ្ឋានប្តូរដែរ ។
លោកគ្រូពេទ្យម្នាក់អាចធ្វើការងាររបស់ខ្លួនគ្រប់ទិសទីនៅលើពិភពលោក ដោយប្រើទប់ករណ៍ ជំនួយការ ឬ
ប្រាក់ខែបន្តិចបន្តួច ប៉ុន្តែការងាររបស់គាត់នៅតែគេចាត់ទុកថា ជាការងារប្រកបដោយជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ។
ដូច្នេះហេតុអ្វីទើបអាជីពជាក្រុមមិនអាចធ្វើដូចគ្នានេះបាន?

ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ គឺជាការសម្គាល់ពីចំណេះដឹង និងសមត្ថភាពក្នុងការបំពេញការងាររបស់មនុស្សម្នាក់ៗ
ពោលគឺមិនមែនសំដៅលើចំនួនប្រាក់កាសដែលគាត់រកបាន ធនធាននានាដែលគាត់មាន ឬកាលៈទេសៈដែល
កិច្ចការរបស់គាត់កំពុងអនុវត្តន៍នោះទេ ។

ជាចុងក្រោយ ការអភិវឌ្ឍជំនាញវិជ្ជាជីវៈមិនមែនកើតចេញមកបានដោយគ្រាន់តែចូលរួមក្នុងវគ្គ
បណ្តុះបណ្តាលតែមួយគ្រាៗនោះទេ ប៉ុន្តែការគ្រប់គ្រងទៅលើជំនាញអាចទទួលបានតាមរយៈការអនុវត្តឲ្យ
បានត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់ ។ ជាទូទៅ យើងច្រើនតែមានការរំពឹងទុកថា សិក្សាសាលាលើកក្រោយនឹងនាំមក
នូវវិធីសាស្ត្រ និងចំណេះដឹងថ្មីចុងក្រោយ និងល្អបំផុត ដែលអាចផ្តល់កម្លាំងពិសេសធ្វើឲ្យអ្នកទទួលបាន
ជោគជ័យភ្លាមៗនៅក្នុងថ្នាក់រៀន និងក្លាយជា “អ្នកបណ្តុះបណ្តាលជំនាញម្នាក់” ក្នុងចំណោមមិត្តភក្តិដែលគ្មាន
សំណាងនឹងចូលរួមក្នុងសិក្សាសាលានេះ ។ ខណៈនេះដែរ វាមានសារសំខាន់ណាស់សម្រាប់ក្រុមក្នុងការរៀន

និងបង្កើនចំណេះបន្ថែមលើមុខជំនាញដោយបញ្ចូលក្នុងនូវគំនិតថ្មី វិធីសាស្ត្រ និងចំណេះដឹងថ្មី ប៉ុន្តែការយល់ដឹងជំនាញប្រាកដមិនមានលក្ខណៈដូចដែលបានរៀបរាប់នេះទេ តែវាជាលទ្ធផលនៃការខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការអនុវត្តឲ្យបានល្អតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។ សៀវភៅខេមប្រិចស្តីពីអ្នកជំនាញ និងការអនុវត្តប្រកបដោយជំនាញបានធ្វើការសរុបថា មិនថាតែមុខជំនាញនៃការសិក្សាមុខវិជ្ជាពេទ្យ ឬគណិតវិទ្យា ព្យាបាល ឬបាល់ទាត់ កុមារ ឬយុវជនត្រូវការ “ការអនុវត្តច្បាស់លាស់ដើម្បីសម្រេចនូវគោលដៅរបស់ពួកគេ” ។

ប៉ុន្តែដូចដែលអ្នកទាំងអស់គ្នាបានដឹងហើយថា បើអ្នកអនុវត្តតែវិធីសាស្ត្របង្រៀនបុរាណ អ្នកនឹងក្លាយជាអ្នកជំនាញលើវិធីសាស្ត្របុរាណនោះ ។ ប្រសិនបើបណ្ណាម្នាក់ចង់ក្លាយជាក្រុម និងអ្នកមានវិជ្ជាជីវៈជំនាញអ្នកនោះត្រូវតែប្តេជ្ញា រួមបញ្ចូលចំណេះដឹងដែលគាត់មានជាមួយនឹងវិធីសាស្ត្រទំនើប មិនមែនជាវិធីសាស្ត្រចាស់ទេ ។ ខ្លាហរណ៍ដូចជា តើអ្នកចង់រកកាត់ជាមួយពេទ្យជំនាញលើតែថ្នាំបុរាណ ឬជាមួយពេទ្យដែលមានជំនាញទាំងថ្នាំបុរាណ និងថ្នាំមិនបុរាណ? សម្រាប់អ្នកណាដែលរៀនពីវិធីសាស្ត្រថ្មីមិនសូវយល់ អ្នកទាំងអស់នោះត្រូវទទួលស្គាល់យ៉ាងហោចណាស់នៅពេលមួយ អ្នកទាំងអស់នោះនឹងមិនអាចក្លាយជា “អ្នកជំនាញ” ទេ ប៉ុន្តែ គ្រាន់តែជា “សិក្សាកាម” ប៉ុណ្ណោះ ។

ពិបាកនឹងចៀសវាងណាស់ដែលថា ពេលដែលអ្នកសុំឲ្យអ្នកណាម្នាក់ឈប់គិតថាខ្លួនឯងជា “អ្នកជំនាញ” ហើយសុំឲ្យពួកគាត់បើកចិត្តឲ្យទូលាយរៀនពីវិធីសាស្ត្រ ឬគំនិតថ្មីនោះ អ្នកកំពុងតែធ្វើឲ្យពួកគាត់មានការឆ្លើងឆ្នល់ មិនជឿជាក់ ថែមទាំងបាក់ទឹកចិត្តទៀតផង ។ អ្នកទាំងអស់គ្នាប្រហែលជាធ្លាប់បានឆ្លងកាត់បទពិសោធន៍ទាំងនេះ ហើយឥឡូវអ្នកប្រហែលជានៅតែមានការលំបាកក្នុងការបង្រៀនពីវិធីសាស្ត្រ ឬគំនិតនានានៅក្នុងសៀវភៅណែនាំក្រុម ។ លើសពីនេះទៅទៀត អ្នកទាំងអស់គ្នាក៏បានលើកឡើងពីការលំបាកក្នុងការដោះស្រាយនូវភាពឆ្លើងឆ្នល់របស់ក្រុមថ្នាក់មូលដ្ឋាន ដែលអ្នកកំពុងតែបណ្តុះបណ្តាលឲ្យយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេសទៅលើវិធីសាស្ត្រនិងគំនិតនានា ។ អ្នកទាំងអស់គ្នាមួយចំនួនប្រហែលជានឹងសួរថា “តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឲ្យសិក្សាកាមរបស់យើងអនុវត្តវិធីសាស្ត្រនានាដែលពួកគាត់មិនចូលចិត្តនិងមិនឲ្យតម្លៃនោះ?” ។ ការលំបាកក្នុងការដោះស្រាយចម្ងល់ទាំងនេះ និងវិធីក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានេះអាចត្រូវបានសង្ខេបដូចខាងក្រោម: “ការប្តេជ្ញាអនុវត្តដើរតាមសមត្ថភាព” (commitment follows competence) ។

“ការប្តេជ្ញាអនុវត្តដើរតាមសមត្ថភាព” គឺជាគំនិតយ៉ាងសាមញ្ញមួយ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការសិក្សាដ៏ទូលំទូលាយមួយដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកបណ្តុះបណ្តាលពីរនាក់ ថាតើវិធីសាស្ត្រនិងគំនិតថ្មីអាចអភិវឌ្ឍសាលាបានយ៉ាងដូចម្តេច? ធម្មតា ធម្មជាតិរបស់មនុស្សចូលចិត្តនូវអ្វីដែលខ្លួនធ្វើបានល្អ ហើយមិនមានអ្វីភ្ញាក់ផ្អើលទេដែលគ្រូមានការស្នាក់ស្ទើរក្នុងការអនុវត្តគំនិតនេះ ជាពិសេសនៅពេលដែលកម្រិតនៃការសិក្សាមានកម្រិតខ្ពស់ហើយ តម្រូវឲ្យធ្វើសកម្មភាពដោយផ្អែកទៅលើទស្សនៈថ្មីៗ ។ ប្រតិកម្មនៃអ្នកគ្រប់គ្រង និងអ្នកបណ្តុះបណ្តាលអាចនឹងចាត់ចូលទៅក្នុងតួនាទីក្នុងការជួយឧបត្ថម្ភ ឬការការពារគំនិត និងការលាបលែង ។

ជាជាងព្យាយាមបញ្ចុះបញ្ចូលសិក្ខាកាមឲ្យចូលចិត្តវិធីសាស្ត្រ និងកំណត់នាពេលវេលាដែលអ្នកកំពុងណែនាំ ការ ផ្ដោតជាចម្បងរបស់អ្នកត្រូវតែជាការសម្របសម្រួលពីសមត្ថភាពរបស់ពួកគេ ។ អ្នកស្រាវជ្រាវពីរនាក់ឈ្មោះ ហូប៊ីមេន និង ម៉ាយស៍ បានធ្វើការសន្និដ្ឋានថា ជាទូទៅគ្រូនឹងមានកំណត់សម្រួលមិនសូវជឿនៅពេលដំបូង ហើយបន្ទាប់ពីពួកគាត់បានអនុវត្ត និងពិចារណា ទើបពួកគាត់ទទួលស្គាល់ពីតម្លៃនៃកិច្ចការនេះ ។ កិច្ចការដែល អ្នកបណ្ដុះបណ្ដាលធ្វើបន្ទាប់ទៀត គឺមិនគួរព្យាយាមប្រើកម្លាំងទៅ “បញ្ចុះបញ្ចូលគ្រូដែលនឹងចូលចិត្តនូវការ អនុវត្តមួយទេ តែគួរប្រើកម្លាំងទៅជួយពន្យល់អ្នកអនុវត្តទាំងនេះឲ្យមានចំណេះពិតប្រាកដលើវិធីសាស្ត្រថ្មី ទាំងនោះ” ។ ធ្វើពួកគេមានសមត្ថភាព ហើយការប្តេជ្ញាអនុវត្តចិត្តនឹងមានតាមក្រោយ ។

ប៉ុន្តែការនិយាយតែងតែឆ្ងាយស្រួលជាងធ្វើជានិច្ច នៅពេលដែលយើងទទួលស្គាល់នូវចំណុចមួយចំនួន ដែលយើងត្រូវយល់ដឹងបន្ថែមនោះ ។ នេះជាពេលដែលការអភិវឌ្ឍជំនាញធ្វើទៅបាន ។

មានវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នាជាច្រើនប្រើក្នុងការបង្កើនជំនាញ ។ ចំណុចសំខាន់មួយចំនួនត្រូវបានបង្ហាញ ដូចខាងក្រោម :

១) **ការខិតខំប្រឹងប្រែងដោយខ្លួនឯង** : មនុស្សជាច្រើនមានការជួយទាំងពេលវេលានិងប្រាក់ កាសដើម្បីរៀន និងធ្វើឲ្យជំនាញវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនប្រសើរឡើង ។

២) **ពិភាក្សាជាមួយមិត្តភក្តិ** : គ្រូជាច្រើនចែករំលែកចំណេះដឹង និងការអនុវត្តនានាទៅវិញទៅមក ទោះជាអ្នកមិនមានជំនាញ (គ្រូដែលមានបទពិសោធន៍ ឬក៏មានចំណេះដឹងចែករំលែកយោបល់ជាមួយគ្រូដែល មានបទពិសោធន៍ ឬក៏ចំណេះដឹងតិចតួច) ឬក៏ដូចជាអ្នកបង្វឹក (គ្រូដែលមានជំនាញមួយ ទទាហរណ៍ អក្សរសាស្ត្រដល់ជាយោបល់ដល់សាលា ឬបុគ្គលិកការិយាល័យសិក្សាពីវិធីដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពសិស្សនៅ ក្នុងជំនាញនេះ) ។

៣) **ការស្រាវជ្រាវសកម្ម** : សកម្មភាពនេះទាក់ទងទៅនឹងចំណេះដឹងនៃមុខវិជ្ជាដែលតម្រូវនៅក្នុង កម្មវិធីសិក្សារបស់សាលាខ្លួន បទបញ្ជា និងបរិយាកាសសង្គម ។

៤) **ការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញ** : នេះស្រដៀងគ្នាទៅនឹងការស្រាវជ្រាវសកម្មនៅ ក្នុងន័យថា គ្រូត្រូវប្រមូលផ្តុំឲ្យចូលរួមមុខវិជ្ជាដែលតម្រូវ សកម្មភាពនេះគឺបើកទូលាយ ដែលក្រុមនេះមិនមែន ពិភាក្សាតែនៅលើបញ្ហា ឬចំណុចមួយទេ តែនិយាយឲ្យស្រួលជាដំណើរនៃការអភិវឌ្ឍខ្លួនឯង កូនសិស្សនិង សាលារៀន ។

៥) **សិក្សាសាលា** : ជាករណីដូចជាវេទិកាថ្ងៃនេះដែលរៀបចំឡើងនៅជុំវិញបញ្ហានានា និងរឿងរ៉ាវ ផ្សេងៗ ដែលយើងទាំងអស់គ្នាធ្វើការក្នុងការដោះស្រាយតាមរយៈការពិភាក្សា និងរៀបចំផែនការ ។ សិក្សា សាលា មិនគ្រាន់តែជាការធ្វើបទបង្ហាញនានាក្នុងន័យថាអ្នកចូលរួមគ្រាន់តែមកស្តាប់ និងទទួលយកចំណេះនោះ

ទេ តែគោលបំណងដែលពួកគេធ្វើ គឺបង្កើតជាវេទិកាដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗ និងលើកឡើងដំណោះស្រាយ និងផែនការនានា ។

ខណៈដែលពេលវេលានេះជាពេលដ៏មានតម្លៃក្នុងការពិនិត្យមើលនូវរាល់ចំណុចសំខាន់ៗ ដើម្បីឈានទៅរកការបង្កើនជំនាញវិជ្ជាជីវៈ យើងត្រូវតែគ្រប់គ្រងពេលវេលានិងថាមពលរបស់យើងឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព ហើយផ្ដោតជាសំខាន់ទៅលើកុំរួម ឬក៏ពីរប៉ុណ្ណោះយ៉ាងច្រើន ។ ជាការពិតណាស់ វាមានភាពប្រសើរណាស់ក្នុងការយល់ឲ្យស៊ីជម្រៅទៅលើចំណុចមួយឬពីរ ជាជាងយល់ដឹងសើៗលើចំណុចច្រើន ។ ជាបឋម យើងនឹងពិនិត្យមើលទៅលើការរៀនជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ជាឧបករណ៍ក្នុងការជួយមិនត្រឹមតែធ្វើឲ្យអ្នកក្លាយជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាលដ៏ល្អទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងជួយបង្កើតឲ្យមានបរិយាកាសក្រុមការងារដែលអាចចែករំលែកគំនិត និងការអនុវត្តនានា និងចំណុចទី២ទៀត យើងនឹងពិភាក្សាត្រួសៗទៅលើតួនាទីនៃវិធីសាស្ត្រ ការពិភាក្សាជាមួយមិត្តភក្តិ និងវិធីសាស្ត្រដែលអ្នកអាចប្រើការពិភាក្សាជាមួយមិត្តភក្តិដើម្បីក្លាយជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាលដ៏ល្អ ។ ចុងក្រោយ យើងនឹងពន្យល់ដោយសង្ខេបពីគំនិតដឹកនាំក្រុម និងទំនាក់ទំនងជាមួយការបង្កើនជំនាញ ។ ការពិភាក្សានេះនឹងបន្ថែមដោយមានឧទាហរណ៍មួយចំនួន និងគំនិតនានាដើម្បីធ្វើឲ្យវិធីសាស្ត្រនេះក្លាយជារបស់អ្នកទាំងអស់គ្នាផ្ទាល់ ហើយយើងនឹងអនុវត្តវិធីសាស្ត្រសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញនេះដោយបែងចែកជាក្រុម បើសិនជាមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវសកម្ម និងការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញ

នេះជាការប្រសើរណាស់ក្នុងការលើកយកការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញ តាមរយៈទ្រឹស្តីនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវសកម្ម ដែលនៅចុងក្រោយនឹងប្រាប់យើងពីតម្រូវការក្នុងដំណើរការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញ ។ ដំណើរការក្នុងការស្នូរពីការអនុវត្តសាលារៀន និងសហគមន៍របស់អ្នកណាម្នាក់ជាកត្តាដែលធ្វើឲ្យការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញកាន់តែល្អប្រសើរ ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវសកម្មត្រូវឲ្យនិយមន័យថាជាការសិក្សាជាប្រព័ន្ធ និងមានគោលបំណងច្បាស់លាស់ តាមការអនុវត្តនៅក្នុងថ្នាក់រៀនរបស់ខ្លួន ។ មានចំណុចចោទសួរ៥ដំណាក់កាលនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវសកម្ម :

- ១) ជ្រើសរើសនូវទីតាំង ឬក៏បញ្ហាដែលមានប្រយោជន៍រួម
- ២) ប្រមូលទិន្នន័យដែលទាក់ទងទៅនឹងទីតាំងនោះ
- ៣) រៀបចំទិន្នន័យ
- ៤) បកស្រាយទិន្នន័យ ហើយបន្ថែមដោយពិនិត្យមើលទៅលើឯកសារយោង
- ៥) ចាត់វិធានការ ដោយយោងទៅលើព័ត៌មានដែលប្រមូលបាន

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវសកម្មទាក់ទងទៅនឹងចំណុចចោទសួរដែលផ្ដោតទៅលើបញ្ហា និងសំណួរនានាដែល

មានឥទ្ធិពលទៅលើការរៀនរបស់សិស្ស ហើយនៅពេលដែលការសិក្សាស្រាវជ្រាវសកម្មនេះត្រូវបានកំណត់ ដោយសញ្ញាណនៃការប្រមូលនិងវិភាគទិន្នន័យប្រកបដោយការយល់ដឹង វិធីសាស្ត្រទាំងមូលមិនសូវជាខុសគ្នាពី ការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញទេ ។

ការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញ គឺជាក្រុមដែលមានអ្នកចូលរួមជាអ្នកប្តេជ្ញាសិក្សា ក្នុងគោល បំណងដូចគ្នាពីការអនុវត្តរបស់ពួកគេ ។ ការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញខុសគ្នាពីពាក្យការសិក្សាស្រាវ ជ្រាវសកម្ម ដោយការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញជាដំណើរការដែលបើកទូលាយជាង ហើយនិង របៀបប្រមូល និងវិភាគទិន្នន័យមានលក្ខណៈមិនសូវជាផ្លូវការ ។ ដោយសារពេលវេលាមានកំណត់ យើងនឹង ផ្ដោតលើគំនិតនៃការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញ មិនមែនដោយសារថា ការសិក្សាស្រាវជ្រាវសកម្ម មិនមានសារសំខាន់ដល់ការងារយើងទេ តែគំនិតនៃការចោទសួរដែលមាននៅក្នុងវិធីសាស្ត្រការសិក្សាស្រាវ ជ្រាវសកម្ម ដែលនឹងបញ្ចូលទៅក្នុងការពិភាក្សាពីរបៀបរៀបចំ និងគ្រប់គ្រងវិធីសាស្ត្រសិក្សាជាក្រុមប្រកប ដោយជំនាញ ។

វិធីសាស្ត្រសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញ មាន៥ ចំណុច:

- ១) ការគាំទ្រ និងការចែករំលែកការដឹកនាំ
- ២) គំនិតផ្តួចផ្តើមដែលបង្កើតជំនួយ
- ៣) ការចែករំលែកតម្លៃនិងទស្សនវិស័យ
- ៤) លក្ខណៈដែលមានការគាំទ្រគ្នា
- ៥) ការចែករំលែកការអនុវត្តផ្ទាល់របស់ខ្លួន

ការផ្ដោតជាសំខាន់របស់ក្រុមគឺការពិភាក្សា ឆ្លុះបញ្ចាំង និងចាត់វិធានការនានាដែលនាំទៅរកការគាំទ្រ គោលបំណងចុងក្រោយក្នុងការធ្វើឲ្យការសិក្សារបស់សិស្សមានភាពរីកចម្រើន ។ ការដៃគូដោយបើកចំហ និងការសួរដេញដោលមានសារសំខាន់ក្នុងការធ្វើឲ្យក្រុមទទួលបានជោគជ័យ ។ នៅក្នុងពេលពិភាក្សានោះដែរ អាចត្រូវការអ្នកសម្របសម្រួលម្នាក់ ឬអ្នកណាម្នាក់លើកទឹកចិត្តសមាជិកនានានៅក្នុងក្រុមនិយាយនៅពេល ដែលពួកគេអៀនមិនហ៊ាននិយាយ និងករណីខ្លះ ដើម្បីមើលការខុសត្រូវក្រុមពិភាក្សា ដូច្នោះពួកគេនឹងខំប្រឹង ធ្វើការងាររបស់គេ ។ អ្នកទទួលតួនាទីនេះដែរ ប្រសិនបើត្រូវជ្រើសរើសឡើងដោយក្រុមនោះ គឺត្រូវធ្វើឡើង ដោយការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសដោយក្រុមនៅក្នុងរយៈពេលកំណត់បណ្តោះអាសន្នមួយ ។

ការបង្កើតថ្មី គឺជាគន្លឹះសំខាន់ក្នុងក្រុមដែលស្ងាត់ជំនាញ និងការបង្កើតថ្មីជំនួយអាចត្រូវរក្សាបានដោយ ការបញ្ចូលនូវសមាជិកក្រុមថ្មីដែលមកពីក្រុមសន្តិម មិនមានចំណេះវិជ្ជាផ្សេងៗគ្នា រួមទាំងសមាជិកដែលនៅ ក្នុងសហគមន៍ដែលទោះជាពួកគាត់មិនមែនជាសមាជិកនៅក្នុងសាលាក៏ដោយ ។ ការបង្កើតថ្មីអាចត្រូវគាំទ្រឡើង ដោយសមាជិកក្រុមដែលដូចដើមឲ្យស្ទើររកឯកសារ ឬប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗ ដែលអាចនាំមកនូវទស្សន

វិស័យថ្មីៗ ធ្វើឲ្យក្រុមមានការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ពីបញ្ហានិងសំណួរ ។ ក្រុមអាចបង្កើតលក្ខខណ្ឌដែលគាំទ្រដល់ការត្រួតត្រា និងទស្សនៈដោយការបង្កើតនូវ “បទបញ្ញត្តិ” មួយ ។ បទបញ្ញត្តិនេះជាប្រភេទច្បាប់ ក្នុងន័យបង្កើតជាការសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដើម្បីគ្រប់គ្រងក្រុមខ្លួនឯង និងដើម្បីស្នើឲ្យមានការរឹតប្រឹងនៅក្នុងសាលារៀន និងសហគមន៍របស់ខ្លួន ។ សារសំខាន់របស់បទបញ្ញត្តិនោះ គឺជួយឲ្យសមាជិកក្រុមបំបែកនូវទម្លាប់មិននិយាយស្តី ដែលអាចធ្វើឲ្យពិបាកអនុវត្តសកម្មភាពរួម ។ បញ្ញត្តិនេះមិនមែនចង់ក្រែងសម្រាប់តែរៀបចំជាក្រុមដើម្បីបង្កើតច្បាប់ប៉ុណ្ណោះទេ វាជាឯកសារដែលជួយឲ្យសមាជិកក្រុមមកជួបជុំគ្នា ដើម្បីចែករំលែកគោលបំណងរួមគ្នា ។ បញ្ញត្តិនេះអាចជួយបង្កើតជាលក្ខខណ្ឌដែលអាចជួយគាំទ្រសកម្មភាពក្រុម ដោយដោះស្រាយបញ្ហាពេលវេលា និងធនធាននានា ។

ជាចុងក្រោយ ការចូលរួមអនុវត្តការចែករំលែក គឺពន្យល់យ៉ាងច្បាស់ពីទស្សនៈនៃការបើកគំនិតឲ្យទូលំទូលាយ ។ សមាជិកក្រុមត្រូវតែមានបំណងក្នុងការបើកផ្ទះរៀនរបស់ពួកគេ កិច្ចតែងការ និងគំនិតនានានៅក្នុងក្រុមដែលអាចឲ្យគំនិតទាំងនោះ ចុងក្រោយអាចត្រូវបានចែករំលែកជាតើត្រូវរកវិធីយ៉ាងណាដើម្បីធ្វើឲ្យក្រុមនិងសិស្សមានភាពប្រសើរឡើង ។ វិធីនេះប្រហែលជាវិធីយ៉ាងពិបាកបំផុតមួយ ពីព្រោះថាមិនមែនយើងត្រូវការចែករំលែកតែគំនិតល្អនានារបស់ពួកគាត់ទៅលើការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវវិធីសាស្ត្រនោះទេ ប៉ុន្តែការអនុវត្តរបស់ពួកគាត់ក៏ត្រូវបានកែលម្អឲ្យប្រសើរឡើង ដោយការផ្តល់គំនិតពីសមាជិកក្រុមដែរ ។ ការចែករំលែកគួរតែត្រូវធ្វើឡើងតាមដូរពីរ (ទី១) ក្រុម្នាក់មិនអាចជាអ្នកស្នើគំនិតកែលម្អឲ្យប្រសើរ និងជាមួយគ្នានោះ ម្នាក់នោះក៏អាចបដិសេធយោបល់សម្រាប់កែលម្អនូវការអនុវត្តរបស់ខ្លួននោះទេ ។ ការបើកទូលាយក្នុងការពិភាក្សា និងការបើកចិត្តឲ្យទូលាយជាបញ្ហាសំខាន់ណាស់សម្រាប់ការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញ ។

ប៉ុន្តែការយល់ដឹងពីគោលការណ៍នៃរបៀបការសិក្សាជាក្រុមនេះ គឺគ្រាន់តែជាការចាប់ផ្តើមក្នុងការពិភាក្សា ។ ដើម្បីឲ្យអ្នកអាចយល់ពីគោលគំនិតរបស់ការសិក្សានេះឲ្យកាន់តែច្បាស់ថែមទៀត សូមមើលលើឧទាហរណ៍ថ្មី ថាតើការសិក្សានេះមានលក្ខណៈយ៉ាងណា ។

ឧទាហរណ៍ទីមួយនៃការសិក្សាជាក្រុមប្រកបដោយជំនាញ

ស្ថានភាព : រូបអ្នកនិងគ្រូមួយក្រុមបានបង្កើតនូវក្រុមសិក្សាប្រកបដោយជំនាញមួយដើម្បីពិភាក្សាគ្នារកវិធីសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

ជំនួបទីមួយ: រូបអ្នកនិងគ្រូគ្រប់គ្រងនៃក្រុមអ្នកជួបគ្នារយៈពេលប្រហែលមួយម៉ោងដើម្បីពិភាក្សាគ្នារៀបចំក្រុមសិក្សា អំពីតម្លៃ ទស្សនៈវិស័យ និងបទដ្ឋាន ។ រូបអ្នកទាំងអស់គ្នាយល់ព្រមក្នុងការចែករំលែកការទទួលខុសត្រូវក្នុងការសម្រេចចិត្ត ដោយធ្វើការបោះឆ្នោត ។ ដោយបោះឆ្នោតយកសំឡេងភាគច្រើន រូបអ្នកត្រូវបានជ្រើសរើសជា “អ្នកកត់ត្រា” នៅក្នុងក្រុម ។ អ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការកត់ត្រានូវអ្វីដែលបានពិភាក្សាគ្នា ។ ក្រុម្នាក់ទៀតត្រូវបានបោះឆ្នោតឲ្យធ្វើជាអ្នកសម្របសម្រួលនៅក្នុងក្រុម ។ គាត់មានតួនាទីក្នុង

ការសម្របសម្រួលការពិភាក្សា ដោយធ្វើការរៀបចំកម្មវិធី ឬគម្រោងដែលស្ថិតនៅនឹងការពិភាក្សា និងការសម្រេចចិត្តរបស់ក្រុម ។ លោកក្រុម្មាកៀតត្រូវបានបោះឆ្នោតឲ្យធ្វើជា “អ្នកផ្សេងដាច់ពេលវេលា” ដែលជួយអ្នកនៅក្នុងក្រុមឲ្យធ្វើការទៅតាមពេលវេលាកំណត់ ។ អ្នកផ្សេងដាច់ពេលវេលាក៏ជួយប្រាប់សមាជិកក្រុមឲ្យដឹងថា តើនៅសល់ពេលវេលាប៉ុន្មានទៀតក្នុងការធ្វើការ និងកំណត់ពេលវេលាដើម្បីធ្វើការប្រជុំ ។ ក្រុម្មាកៀតគឺជា “អ្នកជំរុញលើកទឹកចិត្ត” ។ គាត់មានតួនាទីក្នុងការជួយជំរុញសមាជិកក្រុមឲ្យផ្តោតទៅលើការងារនិងធ្វើដោយផ្អែកទៅលើតម្លៃទស្សនៈវិស័យ និងបច្ចេកទេសរបស់កិច្ចការនោះ ។ ជាពិសេស គាត់មានតួនាទីក្នុងការជំរុញឲ្យសមាជិកក្រុមផ្តោតអារម្មណ៍ដោយមិនបែកអារម្មណ៍ចេញពីការងារ ។ ចុងក្រោយគឺ “អ្នករាយការណ៍” ។ អ្នករាយការណ៍មានតួនាទីក្នុងការឡើងរាយការណ៍ពីលទ្ធផលដែលចេញពីការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុម ។ រួមអ្នកដើរតាមក្រុមនីមួយៗ រួចពិភាក្សាគ្នាពីពេលវេលាសមស្របដើម្បីជំនួបក្រុមសិក្សា ព្រមទាំងកិច្ចការសំខាន់ៗមួយចំនួន ដូចជាការផ្សេងទាត់ពេលវេលា ការទំនាក់ទំនងដោយបើកចំហ និងការអនុញ្ញាតឲ្យសមាជិកក្រុមមានទិសក្នុងការបញ្ចេញយោបល់ ។ អ្នកនឹងបន្ទូលទុកនូវគម្រោងនៃតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់សមាជិកក្រុមពង្រឹង បញ្ជីនៃតម្លៃ និងទស្សនវិស័យ រួមទាំងគំនិត ឬសំណួរសម្រាប់ជំនួបលើកក្រោយទៀត ។

ជំនួបទីពីរ : ជំនួបលើកនេះគឺដើម្បីបន្តនូវកិច្ចការក្នុងការរៀបចំក្រុមសិក្សាប្រកបដោយជំនាញមួយ តែផ្តោតចម្បងទៅលើការយល់ដឹងរបស់ក្រុម និងចំណោទបញ្ហា ឬសំណួរដែលនៅជុំវិញការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។ វាមានសារសំខាន់ណាស់ដែលក្រុមសិក្សាធ្វើការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសគោលដៅសម្រាប់កិច្ចប្រជុំនីមួយៗ ។ ក្រុមសិក្សាដែលខ្វះនូវគោលដៅនឹងប្រក្រាយទៅជាក្រុមដែលមិនរស់រវើក និងមិនសកម្មដែលចៀសមិនរួច ។ នៅក្នុងខណៈពេលនេះ ក្រុមនីមួយៗ នឹងដំណើរការទៅមុខដោយមិនមានច្បាប់អនុញ្ញាតនៅពេលនេះ ក៏ប៉ុន្តែការរៀបចំនិងគោលដៅរបស់ក្រុមនីមួយៗ នឹងត្រូវសរសេរទុកដើម្បីទុកជាកំណត់ហេតុ ។ អ្នករាយការណ៍ឡើងរាយការណ៍ពីកំណត់ហេតុចេញពីការប្រជុំលើកមុន ។ អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើការពិភាក្សាពីឯកសារ គម្រោងការ ឬក៏ពង្រឹងដែលគាត់បានបង្កើតផ្អែកទៅលើការសម្រេចរបស់ក្រុមកាលពីប្រជុំលើកមុន ។ សមាជិកក្នុងក្រុមម្នាក់ដំឡើងទៅនឹងចំណុចមួយនៅក្នុងសេចក្តីពង្រឹងរបស់អ្នកសម្របសម្រួល ។ សមាជិកក្នុងក្រុមធ្វើការប្រៀបធៀបពង្រឹងរបស់អ្នកសម្របសម្រួល និងកំណត់ហេតុរបស់អ្នកកត់ត្រាអំពីអ្វីដែលបានសម្រេចនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកាលពីលើកមុន ហើយក្រុមទាំងមូលសម្រេចដោយបោះឆ្នោតថា សេចក្តីពង្រឹងនេះមិនគួរធ្វើការផ្លាស់ប្តូរនោះទេ ។ អ្នកផ្សេងដាច់ពេលវេលានឹងធ្វើការផ្លាស់ត្រឡប់អ្នកនៅក្នុងក្រុមថា សប្តាហ៍ក្រោយមិនអាចឲ្យយើងជួបប្រជុំគ្នាបាននោះទេ ដូច្នេះកិច្ចប្រជុំនេះត្រូវធ្វើការពិភាក្សាអំពីពេលវេលាថ្មីសម្រាប់ការប្រជុំលើកក្រោយ ។ អ្នកជំរុញលើកទឹកចិត្ត ធ្វើការជំរុញដល់អ្នកដែលនិយាយច្រើននៅក្នុងក្រុមឲ្យនិយាយឲ្យបានច្បាស់លាស់និងខ្លី ដើម្បីទុកពេលវេលាឲ្យអ្នកដែលមិនសូវមានវេហ្វាបាននិយាយផង ។ ក្រុម

ទាំងមូលបានធ្វើការសរុបកិច្ចប្រជុំដោយសម្រេចចិត្តថា សមាជិកក្រុមនីមួយៗគួរតែមកចូលរួមក្នុងការប្រជុំ លើកក្រោយ ដោយនាំមកជាមួយនូវភារកិច្ចដែលមានដាក់នូវបញ្ហា និងសំណួរដែលក្រុមបានលើកឡើងដើម្បី អភិវឌ្ឍការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

ជំនួបទី២ : ក្រុមសិក្សានឹងជួបគ្នាម្តងទៀតដើម្បីពិភាក្សាពីរបាយការណ៍ដែលចេញពីការពិភាក្សាពី លើកមុន ។ អ្នកសម្របសម្រួលលើកទឹកចិត្តសមាជិកទូទាំងអស់នូវបញ្ហារាយសំណួរបុបព្វា ។ ក្រុមនេះធ្វើការ ពិភាក្សាអំពីបញ្ហា ហើយសមាជិកនីមួយៗយល់ព្រមចំណោទ បុបព្វារបស់សមាជិកក្រុមដែលសុទ្ធតែគួរឲ្យចាប់ អារម្មណ៍ក្នុងការសិក្សា និងមានសក្តានុពលក្នុងការអភិវឌ្ឍការបង្រៀនរបស់ពួកគេ ។ ជាងនេះទៅទៀត ការ ពិភាក្សានេះក៏ត្រូវតែស្ថិតជាមួយនឹងគោលដៅរបស់ក្រុមគឺ “កសាងទំនាក់ទំនងនៅក្នុងសហគមន៍” ។ សមាជិក ក្នុងក្រុមគឺស្រ្តីម្នាក់ដែលធ្លាប់បានរស់នៅក្នុងសហគមន៍តាំងពីមុនរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។ ស្រ្តីនោះមានការ ព្រួយបារម្ភថា នៅពេលដែលសិស្សានុសិស្សមានការចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិប តេយ្យ ជាពិសេសប្រវត្តិទុក្ខមួយរបស់គាត់នោះ សិស្សបែរជាគ្មានធនធានក្នុងការសិក្សាពីប្រវត្តិនៅក្នុង តំបន់នោះទៅវិញ ។ សមាជិកក្រុមម្នាក់ដែលធ្លាប់ឆ្លងកាត់ក្នុងសម័យកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យក៏យល់ព្រមចំពោះ បញ្ហានេះដែរ ។ បើទោះជាពួកគាត់មិនបានរស់នៅក្នុងសហគមន៍តែមួយក៏ដោយ ក៏គាត់មានការភ្ញាក់ផ្អើលចំពោះ ភាពព្រងើយកន្តើយរបស់សិស្សានុសិស្សអំពីប្រវត្តិក្នុងមុនរបស់ខ្លួន ជាពិសេសប្រវត្តិនៅក្នុងសម័យកម្ពុជាប្រជា ធិបតេយ្យ ។ ក្រុមសិក្សានេះយល់ព្រមផ្ដោតការសិក្សាទៅលើបញ្ហានេះ ។ សមាជិកក្រុមធ្វើការពិភាក្សាគ្នាពីទំហំ នៃបញ្ហានិងគម្រោងនៃសកម្មភាពដែលអាចកើតមាន ។ ក្រុមសិក្សាក៏យល់ព្រមដែរថា ដើម្បីយល់ដឹងពីសហគមន៍ ណាមួយ សិស្សនឹងធ្វើការស្រាវជ្រាវទៅលើសហគមន៍នោះ ។ សមាជិកក្រុមធ្វើការយល់ព្រមចាប់ផ្ដើមពិនិត្យ មើលទៅលើអត្ថបទរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារ ដែលនិយាយអំពីប្រជាជនរស់នៅក្នុងសហគមន៍នោះក្នុងរបប កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

ជំនួបទី៤ : អ្នកសម្របសម្រួលនៅក្នុងក្រុមផ្ដើមកិច្ចប្រជុំដោយលើកឡើងថា “នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកាល ពីលើកមុន យើងបានពិនិត្យមើលទៅលើកង្វះខាតរបស់សិស្សក្នុងការស្វែងយល់ពីការឈឺចាប់របស់សហគមន៍ នៅក្រោមរបបខ្មែរក្រហម” ។ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃកិច្ចប្រជុំនេះ ក្រុមសិក្សាបានអាននូវអត្ថបទខ្លីមួយ ដែលសរសេរដោយលោកក្រុមម្នាក់ដែលធ្លាប់រស់នៅក្នុងសហគមន៍នេះ ។ អត្ថបទនេះត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅ ក្នុងទស្សនាវដ្តីស្វែងរកការពិតរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ។ ក្រោយពីពិភាក្សាគ្នាចមក សមាជិកក្រុម បានយល់ព្រមមកចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំបន្ទាប់ទៀត ជាមួយនឹងបញ្ជីគម្រោងនៃសកម្មភាពដើម្បីដោះស្រាយនូវ ចំណោទមួយចំនួន ។

ជំនួបទី៥ : ក្រុមសិក្សាធ្វើការពិភាក្សាពីគម្រោងដែលបានលើកឡើង ហើយដោយធ្វើការបោះឆ្នោត យកសំឡេងភាគច្រើន សមាជិកក្រុមយល់ព្រមទៅនឹងគម្រោងក្នុងការសម្ភាសអ្នកដឹកនាំ និងសមាជិកនៅក្នុង

សហគមន៍ដើម្បីស្វែងយល់ពីជីវិតនៅក្រោមរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។ ក្រុមទាំងអស់យល់ព្រមថា សមាជិក ក្រុមម្នាក់ៗ នឹងដល់តន្ត្រីកំណត់ហេតុមួយសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវនេះ ។ ដើម្បីជួយដល់ការធ្វើគម្រោងការងារ ក្រុមការងារក៏ពិភាក្សាអំពីលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបាននូវការខិតខំពីរដ្ឋបាលសាលារៀន ។ ក្រុមនេះក៏អាចធ្វើជា បញ្ជីរាយការណ៍ខិតខំរបស់សិស្សដែលចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការជួយ ។ បន្ថែមពីលើនោះ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ក្នុង ការកសាងទំនាក់ទំនងក្នុងសហគមន៍ ក្រុមសិក្សាអាចអញ្ជើញសមាជិកក្នុងសហគមន៍ដែលធ្លាប់រស់នៅក្នុងរបប កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យមកក្នុងថ្នាក់រៀន ដើម្បីនិយាយបទពិសោធន៍របស់គាត់ប្រាប់ដល់សិស្ស ។ ពួកគាត់នឹង ចែករំលែកនូវរឿងរ៉ាវ និងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះទៅដល់សាលារៀន និងសមាជិកនៅក្នុងសហគមន៍ដើម្បី ឲ្យដឹងឲ្យទាំងអស់គ្នា ។ ពួកគាត់ក៏នឹងធ្វើការចែករំលែកការសិក្សានេះទៅដល់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារដើម្បីបោះពុម្ព ផ្សាយនៅក្នុងទស្សនាវដ្តីស្វែងរកការពិត ។

ឧទាហរណ៍ទីពីរសម្រាប់ក្រុមសិក្សាប្រកបដោយជំនាញ

ស្ថានភាព : រូបអ្នកនិងគ្រូមួយក្រុមបានបង្កើតក្រុមសិក្សាប្រកបដោយជំនាញមួយដើម្បីពិភាក្សា គ្នារកវិធីសម្រាប់អភិវឌ្ឍការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

ជំនួបទី១និងទី២ : អ្នករៀបចំក្រុមសិក្សា បង្កើតនូវតម្លៃ ទស្សនៈវិស័យ និងបទដ្ឋានរួមមួយ ។

ជំនួបទី៣ : ក្រុមរបស់អ្នកឯកភាពគ្នាពិនិត្យមើលទៅលើបញ្ហាដែលចោទឡើងនៅក្នុងការបង្រៀនវិធី សាស្ត្របង្រៀន ។ គ្រូខ្លះមានបញ្ហាចំពោះសកម្មភាពដែលបានណែនាំក្នុងសៀវភៅវិធីសាស្ត្របង្រៀន ។ គ្រូដទៃ ទៀតយល់អំពីសកម្មភាព ប៉ុន្តែគាត់មិនអាចជំរុញទឹកចិត្តសិស្សបានល្អ ។ ក្រុមនេះពិភាក្សាគ្នាពីទំហំនៃបញ្ហា សំណួរ និងគម្រោងសកម្មភាពដែលអាចកើតឡើង ។

ជំនួបទី៤ : ក្រុមនេះឯកភាពថា វិធីល្អបំផុតក្នុងការសិក្សាពីបញ្ហា ឬចំណោទផ្សេងៗគឺការធ្វើការ អង្កេតនៅក្នុងក្រុម ។ ក្រុមនេះធ្វើការពិភាក្សាពីវិធីសាស្ត្រពីក្នុងការធ្វើការអង្កេតក្នុងក្រុម ។

វិធីសាស្ត្រទីមួយ : អ្នកអង្កេតដូចជាការមេរ៉ាវីដេអូអ៊ីចីងដែរ ។ គោលបំណងនៃការអង្កេតនេះគឺ ដើម្បីជម្រាបទៅដល់លោកគ្រូ-អ្នកគ្រូនូវទម្លាប់ អាកប្បកិរិយារបស់គាត់ ក៏ដូចជាសិស្សរបស់គាត់ ។ យើង គួរតែបញ្ជាក់ថានេះក៏ជារឿងសំខាន់ដែរ ទាំងគ្រូនិងអ្នកអង្កេតមិនគួរផ្តល់នូវការវិនិច្ឆ័យណាមួយ ឬក៏មានបំណង ក្នុងការបកស្រាយសេចក្តីអង្កេតណាមួយនោះទេ ឧទាហរណ៍ដូចជា “សិស្សមានភាពធុញទ្រាន់” គឺជាការបក ស្រាយមួយ “សិស្សស្ងាប ហើយក្រឡេកមើលទៅបង្អួច” នេះជាការអង្កេត “ថ្នាក់រៀននេះអស្ចារ្យ មែនទែន” នេះគឺ ជាការវិនិច្ឆ័យណាមួយ ។ ទាំងអស់នេះមិនគួរឲ្យកើតមានឡើងនោះទេ បើអាចទៅរួច ។

ជំហានទី១ : ការប្រជុំមុនពេលចូលរួមអង្កេត : អ្នកអង្កេតនិងអ្នកដែលត្រូវបានធ្វើការអង្កេត (គ្រូដែលកំពុងតែធ្វើការអង្កេត) អង្គុយចុះនិងពិភាក្សាអំពីមេរៀនដែលនឹងត្រូវធ្វើការអង្កេត ។ គ្រូជម្រាបអ្នក

អង្គការអ្វីដែលគាត់នឹងធ្វើ ព្រមទាំងអ្វីដែលគាត់គិតថាសិស្សនឹងធ្វើ ។ អ្នកអង្កេតធ្វើការកត់ត្រាព័ត៌មានទាំងអស់ នេះ ។

ជំហានទី២ : ការចូលរួមអង្កេត : អ្នកអង្កេតនឹងសរសេរនូវអ្វីដែលគាត់បានឃើញឲ្យច្រើនតាម ដែលអាចធ្វើទៅបាន ។ គោលគំនិតសំខាន់គឺដើម្បីកត់ត្រានូវរាល់សកម្មភាព ស្ថានភាព និងធ្វើការអង្កេត ដែលហាក់ដូចជាយើងជាការមេរ័វីដេអូដូច្នោះដែរ ។

ជំហានទី៣ : សរុបឡើងវិញ : អ្នកអង្កេតនឹងត្រូវធ្វើការពិភាក្សានូវអ្វីដែលបានកើតមានឡើង ។ ត្រូវឡើងនិយាយមុនរៀបរាប់ប្រាប់អ្នកអង្កេតនូវអ្វីដែលគាត់បានអង្កេត និងអ្វីដែលកើតមានឡើង ។ អ្នកអង្កេត ស្តាប់ និងកត់ត្រានូវអ្វីដែលគាត់ខ្លះចន្លោះមិនបានធ្វើការកត់ចំណាំ ។ ក្រោយពីគ្រូបញ្ចប់ការរៀបរាប់របស់គាត់ អ្នកអង្កេតឡើងនិយាយជាបន្ទាប់ ពិភាក្សាពីរឿងរ៉ាវលម្អិតដែលគាត់មិនបានកត់ចំណាំ និងអ្វីដែលគាត់បាន អង្កេត ។

វិធីសាស្ត្រទីពីរ : ដ្ឋានការអង្កេតទៅលើចំណុចមួយ ។ គោលបំណងនៃការអង្កេតនេះគឺដើម្បីជម្រាប ព័ត៌មានដល់គ្រូអំពីចំណុចណាមួយនៅក្នុងថ្នាក់រៀន ។ ការអង្កេតគួរតែតាក់តែងឡើងដោយសំណួរជាក់លាក់មួយ ចំនួនដូចជា « តើខ្ញុំធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួររបស់សិស្សយ៉ាងដូចម្តេច? » គោលគំនិតសំខាន់ គឺបង្កើតការ អង្កេតឡើងដើម្បីជាព័ត៌មានដល់គ្រូតែអំពីចំណុចមួយនេះ ។

ជំហានទី១ : ការប្រជុំមុនពេលចូលរួមអង្កេត : គ្រូនឹងអង្កេតពិភាក្សាអំពីគម្រោងនៃមេរៀន និងចំណុចដ្ឋានសំខាន់មួយសម្រាប់ការអង្កេត ។

ជំហានទី២ : ការអង្កេត : អ្នកអង្កេតកត់ត្រានូវចំណុចលម្អិតជុំវិញចំណុចដ្ឋាន ព្រមទាំងសំណួរ ដែលទាក់ទងទៅនឹងចំណុចដ្ឋាន ។

ជំហានទី៣ : សរុបចុងក្រោយ : អ្នកអង្កេតប្រាប់គ្រូនូវអ្វីដែលជាចំណុចដ្ឋានសំខាន់និងអញ្ជើញ គ្រូដើម្បីចែករំលែកទស្សនៈរបស់គាត់ទៅលើមេរៀន និងលើចំណុចដ្ឋាន ។ អ្នកអង្កេតកត់ត្រាទុកនូវយោបល់ ទាំងនោះ ។ ក្រោយពីគ្រូបញ្ចប់យោបល់របស់គាត់ អ្នកអង្កេតពន្យល់នូវព័ត៌មានដែលគាត់បានកត់ត្រាទុកទាក់ទង ទៅនឹងចំណុចដ្ឋានសំខាន់ ក៏ដូចជាសំណួរដែលពាក់ព័ន្ធ ។

ឧទាហរណ៍ទីបីសម្រាប់ក្រុមសិក្សាប្រកបដោយជំនាញ

ស្ថានភាព : រូបអ្នកនិងគ្រូមួយក្រុមបានបង្កើតនូវក្រុមសិក្សាប្រកបដោយជំនាញមួយដើម្បីពិភាក្សា គ្នារកវិធីសម្រាប់អភិវឌ្ឍការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

ជំនួបទី១ និងទី២ : អ្នករៀបចំក្រុមសិក្សា បង្កើតនូវតម្លៃ ទស្សនៈវិស័យ និងបទដ្ឋានរួមមួយ ។

ជំនួបទី៣ : ក្រុមអ្នកឯកភាពគ្នាពិនិត្យមើលទៅលើបញ្ហាដែលកើតមានចេញពីវិធីសាស្ត្រក្នុងការបង្រៀន ។ ក្រុមមានបញ្ហាក្នុងការសួរសំណួរលើកនិងដឹកនាំការពិភាក្សា ។ ក្រុមនិង កភាពគ្នាពីរបៀបនៃការដឹកនាំការពិភាក្សានិងសួរសំណួរលើក ។ ក្រុមធ្វើការពិភាក្សាពីទំហំនៃបញ្ហាសំណួរ និងគម្រោងសកម្មភាពដែលកើតមានឡើងដើម្បីដោះស្រាយការយល់ច្រឡំនិងការមិនឯកភាពគ្នា ។

ជំនួបទី៤ : ក្រុមឯកភាពគ្នាថា វិធីល្អបំផុតនៅក្នុងការសិក្សាពីបញ្ហាគឺការធ្វើការស្រាវជ្រាវទៅលើទស្សនវិជ្ជា ដែលនៅពីក្រោយសំណួរលើកនិងការពិភាក្សានៅក្នុងថ្នាក់ ។ សមាជិកក្នុងក្រុមឯកភាពគ្នាក្នុងការសួរសំណួរជាមួយគ្រូផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងសាលារៀននេះ និងសាលារៀនផ្សេងទៀតទៅលើប្រធានបទក្នុងគោលបំណងប្រមូលយកព័ត៌មាននិងមតិយោបល់ផ្សេងៗគ្នា ។

ជំនួបទី៥ : សមាជិកក្រុមជួបជុំគ្នា តែជាអកុសលមានក្រុមមិនច្រើនប៉ុន្មានទេដែលប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រនេះនៅក្នុងថ្នាក់រៀន ។ ថ្នាក់រៀនភាគច្រើនប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របង្រៀនតាមបែបបឋម និងក្រុមជួបជុំដោយមិនទុកពេលវេលាច្រើនដើម្បីឲ្យសួរសំណួរលើកនោះទេ ។ សមាជិកក្រុមឯកភាពធ្វើការស្រាវជ្រាវទៅលើប្រភពធនធានក្នុងស្រុក ដូចជាអត្ថបទប្រែសៀវភៅផ្សេងៗទាក់ទងទៅនឹងសំណួរលើក និងដឹកនាំសិស្សក្នុងថ្នាក់ឲ្យធ្វើការពិភាក្សា ។

ជំនួបទី៦ : សមាជិកក្រុមម្នាក់រកឃើញអត្ថបទដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រធានបទនេះ ។ អត្ថបទនេះពន្យល់ពីវិធីសាស្ត្រក្នុងការដឹកនាំថ្នាក់ឲ្យពិភាក្សាពីសំណួរលើក ។ អត្ថបទនេះក៏នឹងត្រូវចែករំលែកនៅក្នុងថ្នាក់រៀន ។ បន្ទាប់ពីអានអត្ថបទនោះរួច សមាជិកក្រុមនឹងប្រើប្រាស់ម្យ៉ាងហៅថា "The 4As" (ដែលតាក់តែងឡើងដោយមហាវិទ្យាល័យជាតិដើម្បីកែទម្រង់សាលារៀន) ។ នៅពេលសមាជិកក្រុមអានអត្ថបទនេះ គាត់នឹងធ្វើការជ្រើសរើសនិងកត់ត្រានូវក្នុងចន្លោះសងខាងនូវចម្លើយដែលឆ្លើយទៅនឹងសំណួរបួនខាងក្រោម:

- ១) តើអ្នកនិពន្ធសៀវភៅនេះធ្វើការសន្និដ្ឋានយ៉ាងដូចម្តេច?
- ២) តើអ្នកឯកភាពជាមួយនឹងអត្ថបទនេះត្រង់ចំណុចណាខ្លះ?
- ៣) តើមានចំណុចត្រង់ណាខ្លះដែលអ្នកមិនយល់ស្របជាមួយ?
- ៤) តើអ្នកមានប្រាថ្នាចង់បាននូវផ្នែកណាមួយនៃអត្ថបទនេះឬទេ?

នៅចុងបញ្ចប់នៃការប្រជុំ សមាជិកក្នុងក្រុមឯកភាពគ្នាពិភាក្សាទៅលើចំណុចច្រើនជាងនេះទៀតដើម្បីបកស្រាយពីភាពយល់ច្រឡំផ្សេងៗ ដែលកើតមានទៅលើសកម្មភាពណាមួយនៅក្នុងសៀវភៅ ព្រមទាំងធ្វើការរៀបចំនូវវត្ថុចូលរួមការអង្កេតជាមួយសមាជិកក្នុងក្រុម ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ការអនុវត្តតាមជាមួយនឹងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ។

បើយើងក្រឡេកមើលទៅលើទម្រង់ហរណ៍ទាំងបីនៃសកម្មភាពសិក្សាជាក្រុម យើងអាចមើលឃើញថាកម្លាំងជំរុញនៃការសិក្សាមិនមែនចេញមកពីបុគ្គលម្នាក់ៗនោះទេ តែចេញពីការដឹកនាំជារួម ។ ការដឹកនាំរបស់

ក្រុមនាំទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងការកសាងនូវក្រុមជំនាញមួយ ហើយក្រុមជំនាញនេះមិនមែនត្រឹមតែពង្រឹង
ក្រុមទាំងមូលប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងអភិវឌ្ឍន៍នូវសមាជិកម្នាក់ៗទៀតផង ។

តាមរយៈការសិក្សារយៈពេល៥ឆ្នាំទៅលើសាលារៀនមធ្យមសិក្សានៅកាលីហ្វ័រញ៉ា អ្នកស្រាវជ្រាវ
២នាក់បានរកឃើញថា ក្រុមដែលស្ថិតនៅក្នុងក្រុមជំនាញ :

- ១) និយាយដោយបើកចំហពីសិស្សនិងបញ្ហាផ្សេងៗ ដែលសិស្សមាន...
- ២) ពិភាក្សាអំពីកាលវិភាគនិងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ដើម្បីមានការផ្លាស់ប្តូរទាំងអស់គ្នា...
- ៣) បង្រៀនគ្នាពីយុទ្ធសាស្ត្រនិងការអនុវត្តខុសៗគ្នា...
- ៤) ចូលរួមនៅក្នុងការពិភាក្សា និងសកម្មភាពរួមជាមួយអ្នករួមការងារ ។

ជាសំខាន់ ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈមិនមែនគ្រាន់តែជាការធ្វើការងារដើម្បីការបង្រៀនរបស់ម្នាក់ៗលូត
លាស់នោះទេ តែជាការធ្វើការងារដោយពឹងផ្អែកទៅលើគ្នាទៅវិញទៅមកដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈ ។ ក្រុម
សិក្សាប្រកបដោយជំនាញគឺជាវិធីសាស្ត្រមួយ តែវាមិនមែនជាវិធីតែមួយនោះទេ ។ លក្ខណៈសំខាន់នៃកម្មវិធី
អភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ គឺគោលគំនិតនៃការត្រួតពិនិត្យសាឡើងវិញរបស់ក្រុមដូចគ្នា និងការបង្កើតគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ និងការបង្កើតរបស់អ្នករួមការងារ :

ដើម្បីស្វែងយល់ពីតួនាទីនៃការពិនិត្យសាឡើងវិញ និងការបង្កើតរបស់អ្នករួមការងារនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ
វិជ្ជាជីវៈ ដំបូងយើងត្រូវយល់ដឹងពីប្រសិទ្ធភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាលទាក់ទងទៅនឹងការបំពេញប្រតិបត្តិការ ។
ប្រសិនបើគោលដៅចុងក្រោយដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ចំណេះដឹងរបស់សិស្ស ដូច្នោះដើម្បីអភិវឌ្ឍចំណេះដឹងសិស្ស
ដោយការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមវិធីសាស្ត្រថ្មី នោះវាតម្រូវឲ្យយើងសន្មតថា វិធីសាស្ត្រថ្មីនោះពិតជាត្រូវធ្វើ
ឲ្យបាន ។ ជាការពិត តើការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមវិធីសាស្ត្រថ្មីនោះមានប្រយោជន៍យ៉ាងដូចម្តេចទៅ ប្រសិន
បើវិធីសាស្ត្រថ្មីមិនដែលបានអនុវត្តទេនោះ? ដូច្នោះ ការបំពេញប្រតិបត្តិការគឺជាកិច្ចការចាំបាច់របស់គម្រោង
ស្តីពីការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ហើយយើងគួរតែអាចវាស់ស្ទង់នូវជោគជ័យរបស់យើង
មិនមែនត្រឹមតែដឹងថា យើងអាចគ្រប់គ្រងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលប៉ុណ្ណោះទេ (ទោះជាការគាំទ្រចិត្តត្រូវទៅតាម
ក្រោយសមត្ថភាពក៏ដោយ) ថែមទាំងដឹងថា អាចបំពេញការងារនេះបានជោគជ័យកម្រិតណាថែមទៀត ។
តើមានវិធីសាស្ត្រថ្មីចំនួនប៉ុន្មានទៅដែលយើងសង្ឃឹមថានឹងយកមកប្រើប្រាស់? ចំណោទមួយដែលទាក់ទងនឹង
ការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រថ្មីក្រោយពីវគ្គបណ្តុះបណ្តាល គឺការផ្តោតទៅលើការវិភាគនៅប្រទេសអាមេរិកដែល
មានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងលេខមួយខាងក្រោម ។

ពេលដែលការវិភាគនេះរៀបរាប់នូវការលំបាកក្នុងការយកវិធីសាស្ត្រថ្មីទៅប្រើប្រាស់ លទ្ធផលនៃ
ការវិភាគនេះ ក៏បានផ្តល់នូវការណែនាំសំខាន់ៗមួយចំនួនស្តីពីបញ្ហាដែលកើតមាននៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលក្រុម
បង្រៀន ។ ពេលដែលយើងមើលរំលងឥទ្ធិពលរបស់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលទៅលើការយកវិធីសាស្ត្រថ្មីទៅប្រើប្រាស់

នោះយើងក៏នឹងឃើញដែរថា បើទោះបីជារុក្ខបណ្តុះបណ្តាលគ្រប់ប្រភេទមានឥទ្ធិពលជាវិជ្ជមានទៅលើចំណេះដឹងរបស់អ្នកចូលរួមក៏ដោយ ក៏មានតែការចូលរួមរបស់សិក្សាការដោយសកម្មនៅក្នុងសៀវភៅតាមរយៈការធ្វើកិច្ចតែងការ និងការអនុវត្តផ្ទាល់នោះទេទើបទទួលបាននូវលទ្ធផលចំពោះសិក្សាការភាគច្រើនដែលបានចូលរួមនៅក្នុងរុក្ខបណ្តុះបណ្តាល ។ យើងក៏មានរឿងសំខាន់ទាក់ទងទៅនឹងការពិភាក្សារបស់យើងក្នុងថ្ងៃនេះដែរ នោះគឺថាការធ្វើការតាមដានក្នុងទម្រង់ជាការលម្អិតអ្នកនៅជុំវិញខ្លួនយើង ។ នេះជាវិធីមួយដ៏ល្អដើម្បីជួយឲ្យសិក្សាការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រថ្មីបានរយៈពេលយូរ ។ ហេតុនេះ ការជួយកែលម្អពីអ្នកនៅជុំវិញខ្លួនមានសារសំខាន់នៅក្នុងគម្រោងការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈរបស់អ្នកទាំងអស់គ្នា ។

ធាតុផ្សំនៃការ បណ្តុះបណ្តាល	ឥទ្ធិពលទៅ លើចំណេះដឹង	ឥទ្ធិពលទៅលើការប្រើប្រាស់រយៈ ពេលខ្លី (ភាគរយរបស់សិក្ខាកាម)	ឥទ្ធិពលទៅលើការ ប្រើប្រាស់រយៈពេលវែង (ភាគរយរបស់សិក្ខាកាម)
សិក្សាពីមូលហេតុ (អាន ពិភាក្សា បទបង់កថា)	វិជ្ជមាន	៥ - ១០ ភាគរយ	៥ - ១០ ភាគរយ
មូលហេតុបូកនិងការបង្ហាញ (១០ ឬច្រើនជាងនេះ)	វិជ្ជមាន	៥ - ២០ ភាគរយ	៥ - ១០ ភាគរយ
មូលហេតុបូកនិងការបង្ហាញ បូក និងការរៀបចំមេរៀន (១០ ឬច្រើនជាងនេះ)	វិជ្ជមាន	៨០ - ៩០ ភាគរយ	៥ - ១០ ភាគរយ
ចំណុចទាំងអស់ខាងលើ បូកនិងការបង្កើតរបស់អ្នក រួមការងារ	វិជ្ជមាន	៩០ ភាគរយលើស	៩០ ភាគរយលើស

ការកែលម្អនៅក្នុងក្រុម (Peer Coaching) មិនមែនជាការគ្រប់គ្រងលើក្នុងទេ ។ អ្នកដែលដឹកនាំនៅក្នុងការ
ប្រជុំនេះមិនមែនជាអ្នកដែលមានតួនាទី ឬអំណាចទៅលើក្រុមដែលចូលរួមក្នុងវគ្គកែលម្អនេះទេ ។ សំខាន់ការ
ប្រជុំក្នុងក្រុមគឺជាតែមួយគ្នាដើម្បីមានការរីកចម្រើន ចំពោះអ្នកដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍ប្រហាក់ប្រហែល
គ្នានៅក្នុងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ ។ ការប្រជុំនេះមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅនឹងទស្សនៈទាក់ទងទៅនឹងក្រុមសិក្សា
ជំនាញ ដោយសារតែទស្សនៈទាំងពីរនោះត្រូវការជំនឿទុកចិត្ត ការសហការ និង ការកោតសរសើរចំពោះ
សំណួរទៅលើការអនុវត្ត ។

ការប្រជុំកែលម្អអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងការបង្កើតក្រុមសិក្សា ឬក៏អាចជាវិធីសាស្ត្រតែឯង
នៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលក្រុម ។ នៅក្នុងវគ្គសិក្សានីមួយៗ សមាជិកមួយនៅក្នុងក្រុមអាចត្រូវបានតែងតាំងជា
អ្នកដឹកនាំការប្រជុំកែលម្អ ។ កិច្ចការរបស់គាត់ អ្នកដឹកនាំការប្រជុំ គឺដឹកនាំការផ្ដោតទៅលើផ្នែកណាមួយនៃវគ្គ
បណ្តុះបណ្តាលដែលត្រូវការអភិវឌ្ឍ ។ អ្នកដឹកនាំការប្រជុំនឹងធ្វើការសង្កេតមើលការបណ្តុះបណ្តាល ការកត់ត្រា
តាមទម្រង់ដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងវិធីសាស្ត្រសង្កេតដោយផ្ដោតទៅលើចំណុចមួយ ។ ក្រោយពីសង្កេតមើល
ទៅលើមេរៀនដែលរៀនរួចមកហើយ អ្នកដឹកនាំក្រុមធ្វើការសរុបឡើងវិញនូវខ្លឹមសារមេរៀនជាមួយនឹង
សមាជិកក្រុម (ក៏ដូចជាជាមួយក្រុមទាំងអស់នៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលមុនៗ) ដោយស្តាប់យោបល់អ្នកបណ្តុះ

បណ្តាលទៅលើវត្តសិក្សាដែលត្រូវបានអង្កេត ។ បន្ទាប់មកអ្នកដឹកនាំក្រុមផ្តល់ការសង្កេតរបស់គាត់ ។ អ្នកដឹកនាំ
ក្រុមក៏នឹងផ្តល់ការសង្កេតរបស់គាត់ជាមួយក្រុមទាំងមូលដែរ ។ ជាទូទៅ ក្រុមទាំងមូលអាចធ្វើតម្រោង និង
គាត់តែងច្បាប់មួយដើម្បីអភិវឌ្ឍការងារដែលបានអង្កេតរួចហើយ ។

ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ នៅមានសំណួរចោទឡើងទាក់ទងនឹងសមត្ថភាពរបស់អ្នកដឹកនាំក្រុម ដែល
មិនត្រឹមតែយល់នូវអ្វីដែលគាត់បានអង្កេតនោះទេ ថែមទាំងត្រូវធ្វើអ្វីមួយដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការអង្កេត
ឃើញនោះថែមទៀត ។ តាមពិតទៅ តើការដែលមានអ្នកដឹកនាំក្រុមកែលម្អមានប្រយោជន៍អ្វីទៅប្រសិនបើ
គាត់មិនទាំងស្រុងថាត្រូវអង្កេតទៅលើរឿងអ្វីខ្លះនោះ? តើមានការប្រជុំកែលម្អដើម្បីអ្វីទៅប្រសិនបើក្រុមទាំង
មូលមិនដឹងថាត្រូវតែឆ្លើយតបទៅនឹងការអង្កេតរបស់គាត់យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ? ជាថ្មីម្តងទៀត នេះជាចំណេះដឹងរួម
និងការគាំទ្រចិត្តទៅនឹងស្តង់ដារជំនាញមួយដែលអាចនឹងប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្កើតក្រុមសិក្សាប្រកបដោយជំនាញ
មួយ ។

ក្រុមសិក្សានេះអាចត្រូវការផ្ដោតទៅលើការអង្កេតចំណុចសំខាន់ៗដូចជា : តើសំណួរអ្វីខ្លះដែល
អ្នកអង្កេតគួរតែសួរ? តើយើងចង់បានអ្វីចុងក្រោយចេញពីការអង្កេតនេះ និងតើយើងអាចចេះអ្វីបានខ្លះ
ចេញពីការអង្កេត? សំខាន់ជាងនេះទៅទៀត ពេលដែលការអង្កេតបានចាប់ផ្ដើមឡើង តើយើងយកព័ត៌មាន
នេះទៅធ្វើអ្វីខ្លះ? សំណួរទាំងអស់នេះមានសារសំខាន់ ហើយដែលមិនអាចធ្វើការឆ្លើយបានដោយគ្រាន់តែ
ធ្វើការប្រជុំតែមួយ តែសំណួរទាំងអស់នេះអាចឆ្លើយបានក្នុងចំណោមអ្នកចូលរួម ដោយមូលហេតុថា អ្នក
ទាំងអស់នោះមានការគាំទ្រចិត្តក្នុងការស្វែងរកព័ត៌មាន និងរៀនពីការអនុវត្តនេះ និងពីគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ក្រុមសិក្សាវិជ្ជាជីវៈនេះមិនមែនជាឱសថទិព្វដើម្បីព្យាបាលនូវរាល់គ្រប់បញ្ហា និងសំណួរផ្សេងៗ ដែល
ត្រូវគ្រប់គ្នាជួបប្រទះនោះទេ ប៉ុន្តែវាជាដូរមួយដើម្បីរៀនទ្រឹក្រាន់តែច្រើនអំពីខ្លួនអ្នក និងពីវិជ្ជាជីវៈរបស់អ្នក ។
ចុងក្រោយ គុណប្រយោជន៍នៃក្រុមសិក្សាវិជ្ជាជីវៈស្ថិតនៅលើសមត្ថភាពរបស់វាក្នុងការគ្រប់គ្រង បញ្ហាជារួម
ថាមពល និងភាពឆ្លែប្រឌិតរបស់បុគ្គលនីមួយៗ ដើម្បីលើកឡើងនូវបញ្ហានិងសំណួរផ្សេងៗ ។ ក្រុមសិក្សា
វិជ្ជាជីវៈនេះ មានប្រសិទ្ធភាពលុះត្រាណាតែសមាជិកនៅក្នុងក្រុមនេះមានបំណងចង់បោះបង់ចោលការនៅដាច់
តែឯង និងភាពឯករាជ្យដែលចេញមកពីវិជ្ជាជីវៈប្រៀន ហើយសន្មតយកការពឹងពាក់លើអ្នករួមការងារ
ជាមួយគ្នា ។ ចំពោះបញ្ហាផ្សេងៗ ក្រុមសិក្សានេះមានលក្ខណៈស្របគ្នានឹងទស្សនៈមួយចំនួនចំពោះភាពជាអ្នក
ដឹកនាំរបស់គ្រូបង្រៀន ។

ភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់គ្រូបង្រៀន

ភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់គ្រូអាចត្រូវបានពិពណ៌នាជា៦ វិស័យនៅក្នុងកិច្ចការដឹកនាំ :

- ១) ចំណេះដឹងនៃការបង្រៀននិងការរៀន

- ២) ចំណេះដឹងនៃការធ្វើការជាមួយសហសេរីក
- ៣) ចំណេះដឹងនៃខ្លឹមសារអប់រំ
- ៤) ទិក្ខុភាពក្នុងការបន្តការសិក្សា
- ៥) ការគ្រប់គ្រងដំណើរការផ្លាស់ប្តូរ
- ៦) គោលដៅសីលធម៌ច្បាស់លាស់

ទស្សនៈថ្មីៗនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំរបស់គ្រូ កំពុងតែត្រូវបានចាត់ទុកជាមួយចេញពីភាពជាអ្នកដឹកនាំដែលជាបុគ្គល និងកាន់តែច្រើនឆ្ពោះទៅរកភាពជាអ្នកដឹកនាំជាក្រុម ដែលចង់ដោយទស្សនៈវិស័យជាមួយគ្នានិងការគាំទ្រចិត្តក្នុង ការផ្លាស់ប្តូរ ។

ពាក់ទងនឹងបញ្ហានេះ ការផ្លាស់ប្តូរមិនមែនជាលទ្ធផលដែលបានមកត្រឹមតែមួយយប់ទេ តែជាដំណើរការ ដែលបន្តទៅដោយគួរការបញ្ចប់ ។ ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ មិនមែនបញ្ចប់ដោយគ្រាន់តែយើងអាចគ្រប់គ្រងទៅ លើទស្សនៈជាក់លាក់ណាមួយ សកម្មភាព ឬក៏ជំនាញណាមួយនោះទេ តែវាជាដំណើរការនិងជាកិច្ចការដែល អាចធ្វើការកំណត់និយមន័យ និងរូបរាងរបស់អត្តសញ្ញាណផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកវិជ្ជាជីវៈ ក៏ដូចជាភ្នំឈ្មោះ វិជ្ជាជីវៈអ្នកជាមួយនិងអតិថិជនរបស់អ្នក (ដូចជាសិស្សនិងសង្គមរបស់អ្នក) ។

គ្មានអ្នកណាម្នាក់ដែលអាចធ្វើឲ្យអ្នកក្លាយជាគ្រូប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈនោះទេ ។ នេះគឺជាឋានៈដែលអ្នក ទទួលបានតាមរយៈការយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងហ្មត់ចត់ ក្នុងការធ្វើឲ្យរីកចម្រើនការអនុវត្តផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកនិង អ្នករួមការងារ ។ យើងអាចសន្មត់ថា ការមានគោលដៅសីលធម៌ច្បាស់លាស់ និងការបង្កនូវបរិយាកាសឆ្ងាយ ស្រួលដល់អ្នករួមការងារជាមួយគ្នា អាចធ្វើឲ្យការងារអនុវត្តទៅបានល្អ ។ ការអនុវត្តរបស់អ្នកអាចមានការរីក ចម្រើនបានតាមរយៈការគាំទ្រចិត្តទទួលយកការវាយតម្លៃគ្នាទៅវិញទៅមកនៅក្នុងក្រុម ។

ដូចដែលយើងបានបញ្ជាក់ចាប់តាំងពីដើមដំបូង ការផ្តោតសំខាន់របស់ការប្រជុំនេះគឺការចាំបាច់ក្នុង ការពង្រីកសមត្ថភាពរបស់អ្នកបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ខេត្តឲ្យដល់កម្រិតមួយដែលអាចឲ្យពួកគាត់ងើបតួ ជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាលមេនៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលជាបន្តបន្ទាប់ទៀត ។ ពេលដែលនរណាម្នាក់អាចលើកតម្កើង អ្នកនូវឋានៈជា “អ្នកបណ្តុះបណ្តាលមេ” នោះកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដើម្បីក្លាយខ្លួនជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាលប្រភេទ នោះគឺជាដំណើរការ មិនមែនជាលទ្ធផលចុងក្រោយនោះទេ ។ យើងពឹងផ្អែកទៅលើការគាំទ្រចិត្តក្នុងដំណើរការ នេះ មិនមែនគ្រាន់តែដើម្បីខ្លួនអ្នក ដើម្បីវិជ្ជាជីវៈរបស់អ្នក និងដើម្បីតែគម្រោងនេះទេ ប៉ុន្តែដើម្បីអនាគត របស់ប្រទេសកម្ពុជាដែរ ។